

Kulturni

LISTO

O B Č I N E Š O Š T A N J

STOJAN KNEŽEVIĆ, SEVERNA STRAN JEZERA, OLJE NA PLATNU, 2018, Z RAZSTAVE POD SVOBODNIM SONCEM

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

LETO XXIII
ŠT. 2
28. FEBRUAR 2019

Kulturni praznik

Kultura

365 dni na leto

Verjetno je znano, da je po Cankarjevem letu, ki smo ga praznovali lani, kulturna javnost ob 200. obletnici smrti pozornost namenila Valentinu Vodniku. O njem je pravzaprav veliko znanega, ne glede na to, da je od njegovega rojstva minilo več kot 260 let. Mogoče tudi zaradi tega, ker je bil duhovnik, živel po samostanih, med drugim tudi v Nazarjah, kjer je opravljal preizkušanja, veliko pa tudi zaradi njegovega naprednega literarnega ustvarjanja, ki se je začelo že v gimnaziji.

Foto Arhiv Zavoda

Povodnega moža, prvo balado, je Prešeren napisal v mladostnih letih najverjetneje na podlagi lastne zaljubljenosti v oštirjevo hčerko Zaliko, saj vemo, da je pesnitev, objavljena v Krajnski čbelici, nosila Zalikino ime. Pesem naj bi nastala leta 1825, še bolj kot nad lastno nesrečno zaljubljenostjo naj bi našel zanjo podlago v Valvasorjevi *Slavi vojvodine Kranjske*, kjer avtor opisuje strah, ki živi v Ljubljani, in ljubljansko prevzetnico, ki jo kaznuje. Pesem *Povodni mož* je bila mnogim v navdih, Vitja Avsec, slovenski skladatelj in

pedagog, ki piše komorno, simfonično in vokalno glasbo ter deluje kot profesor na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana, pa se je odločil za harmonikarsko priredbo.

Na proslavi je skladbo na priporočilo prof. Zmaga Štiha odigral Branko Dobrovoljski, učenec 8. razreda glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje. Dobrovoljski je dobitnik več zlatih odličij z različnih tekmovanj, samo v zadnjem letu je na Mednarodnem tekmovanju za klavir in harmoniko »Tomaž Holmar« v Italiji prejel 1. nagrado, 1. mesto, na GŠ Velenje pa so mu podelili Korunovo priznanje za posebne dosežke. Njegova mentorica je prof. Mojca Volavšek.

Pavle Ravnohrib je rojen v Ljubljani, kjer je leta 1980 diplomiral na ljubljanski AGRFT. Kmalu zatem se je zaposlil v Slovenskem mladinskem gledališču, večino časa pa sodeluje tudi z drugimi gledališči, kot

so ljubljanska Drama, SLG Celje in SSG Trst. Od leta 2010 je zaposlen v gledališču v Novem mestu. Večina ga pozna po vodenju oddaje *Male sive celice*. Njegova igralska kariera je bogata. Igral je v številnih filmih, sodeloval v radijskih igrar in televizijskih serijah, njegov glas oživi junake animiranih filmov, pred leti pa je izredno uspešno upodobil lik Franceta Prešerna v televizijski nadaljevanki *Prešeren*. Prejel je Župančičevo in Severjevo nagrado, med mnogimi pa njegovo osebno zbirko krasi tudi študentska Prešernova nagrada.

Foto Arhiv Zavoda

MILOJKA B. KOMPREJ

France Prešeren je umrl pred 170 leti, na četrtek, 8. februarja v Kranju. Od rojstva 1800 na Vrbi pa do leta 1821 so njegovo življenje zaznamovali otroštvo, šolanje na Vrbi in študijska leta v Ljubljani. Od leta 1821 do 1828 se je šolal na Dunaju in vmes že pesnikoval, leta 1828 je dobil svojo prvo službo v Ljubljani. Njegova nesmrtna ljubezen in navdih Primičeva Julija je prišla v njegovo življenje leta 1833. Leta 1835 je bilo za pesnika zelo žalostno, saj je umrl njegov najboljši prijatelj Matija Čop, Julija pa se je zaročila. V letu 1836, letu dvomov in iskanj, se je v njegovem življenju pojavila Ana Jelovšek iz Ljubljane. Z njo je imel tri nezakonske otroke, burno življenje in nenehna zavračanja predvsem s strani oblasti, saj mu nikakor niso dali dovoljenja za odvetniško pisarno, so stali Prešerna duševnega miru. Vendar pisal je, ustvarjal čudovito poezijo, med drugim so nastale pesmi *Zdravljica*, *V spomin Andreja Smoleta*, *Železna cesta*, *Judovsko dek-le ...* in leta 1846 so oblasti končno dovolile natis *Poezij*. V tem času so mu odobrili tudi samostojno advokaturu v Kranju. Prešeren je delal kot advokat, velikokrat je delal za kmete tudi zastoj, vendar po izidu *Poezij*, čeprav so doživele izredno odmevnost, skoraj ni več pisal. Razočaranja in družba so ga posadili v gostilno. Umril je tako rekoč sam, z njim je v tistih časih živel sestra Katarina Prešeren. Po smrti so mu postavili spomenik, vendar so denar zanj zbirali kar štiri leta. O Prešernu je veliko takih in drugačnih resnic. Ena izmed njih je, da ne vemo njegove natančne podobe, čeprav naj bi ga po nekem izročilu upodobil slikar Matevž Langus na stropu nad korom v cerkvi na Šmarni gori, poleg Jakoba Prešerna, tamkajšnjega župnika in Julije Primic.

Tudi sedaj se okoli njegovega življenja ovijajo miti in govornice. Prešeren ni bil vzorna osebnost, ni bil zasanjan in načelen, ni bil uspešen, niti ni vzorno skrbel za svoje otroke. A ni važno, kaj Prešeren ni bil, važno je, kaj je bil! Največji slovenski pesnik in to priznanje je največ, kar lahko naredimo v njegov spomin.

Proslavo so v Šoštanju zaključili z govorom direktorja Zavoda za kulturo Kajetana Čopa.

Spoštovani gospod župan Darko Menih s soprogo, podžupan Viki Drev s soprogo, spoštovane dame in spoštovani gospodje, naj vam zaželim iskreno dobrodošlico v našem kulturnem domu ob današnjem prazniku.

Pred leti sem zapisal, da v Slovarju slovenskega knjižnega jezika piše, da je kultura skupek dosežkov, vrednot človeške družbe kot rezultat človekovega delovanja in ustvarjanja. Skupek je nekaj, kar sestoji iz več skupaj stoječih, se nahajajočih stvari, ki tvorijo celoto. Dosežki in vrednote torej skupaj tvorijo celoto. Takšna je definicija kulture. Zame je kultura način življenja vsakega izmed nas. Je mozaik, ki ga sestavljamo vse življenje. Kultura je življenje. Pokažemo jo z nasmehom, objemom, prijazno besedo, ponujeno roko, pomočjo potrebnim. Predvsem pa jo pokažemo z dejanji. Z odnosom do sočloveka!

Včeraj smo imeli v Mestni galeriji Šoštanj otvoritev razstave akademskega slikarja Žarka Vrezca, prejemnika številnih nagrad doma in v tujini ter dvakratnega nominiranca za Prešernovo nagrado. Gospod me je navdušil s svojim odnosom do umetnosti in življenja.

Ko sem odpiral razstavo, sem govoril o pomembnosti praznikov. Zame osebno praznik kulture ni pomemben praznik. Preden se zgrozite in me začnete obsojati v mislih, naj vam prosim pojasnim, zakaj tako razmišljam.

Praznik je samo en dan v letu. Jaz kulturo praznujem vseh 365 dni. Živim jo. Zatorej tisti en dan meni osebno ne pomeni nič posebnega. Seveda razumem, zakaj je tako, da se na točno določen dan spomnimo nečesa. A ravno v tem je absurd praznika! Če celo leto pozabljam, nas tudi en dan ne bo rešil ...

Vendar se glede na dogajanje v družbi, ki smo mu priča vsak dan, ne morem otresti občutka, da kultura dejansko izumira, izginja ... Tisto, kar dela narod kulturno in kar dela kulturo naroda, odhaja. Zapušča nas. Kajti tega očitno ne želimo imeti. Kot da smo paraliziran narod. Z rokami, obrnjenimi k sebi. Vsi se izgovarjamo na politiko. Če oni lahko, zakaj mi ne bi smeli.

Ampak!

Stvari so dejansko zelo preproste! Če si ukradel, si ukradel, ne glede na to, kdo vse je kradel pred tabo in bo za tabo. Ne glede na to, ali si pred tem imel 100 državnih odlikovanj ali nobenega. Ne glede na to, ali je tvoj oče župan ali samo navaden delavec.

Po drugi strani sem večni optimist. Vem, da nas večina ve, kdaj delamo prav in kdaj ne. Verjamem, da še vedno ni prepozno za naš narod in našo državo, da si vzamemo kulturo nazaj in jo preprosto živimo.

Pri Zavodu za kulturo Šoštanj celo leto poskušamo tako živeti in delovati. Za to smo zaslužni Milojka, Zvezdana, Dejan, Nace in jaz. Ali nam uspeva ali ne, o tem lahko presodite vi, naši obiskovalci. Vse, kar lahko mi storimo, je, da vam ponujamo raznovrstne vsebine, ki se dotikajo vseh plasti življenja. To počnemo preko različnih zvrsti umetnosti, ustvarjalnih in družabnih dogodkov za otroke ter odrasle. Pri tem nismo sami. V naši občini je odlična ponudba ustvarjalcev kulturnih dobrin. Od vrtca Biba, osnovne šole KDK Šoštanj, Vile Mayer, knjižnice in Muzeja usnjarstva na Slovenskem do vseh društev iz Šoštanja, Raven, Skornega in Florjana, Gaberk, Topolšice, Zavodnj, Belih Vod, Lokovice ter Šentvida. Za finančno in moralno podporo pa je največkrat zaslužna Občina Šoštanj. Celo leto se vrstijo dogodki, na katerih lahko srečujemo ljudi, ki živijo kulturo. Na to sem resnično ponosen. Da sem in smo lahko del tega.

Kot vsak kovanec ali medalja ima tudi kultura dve plati, ki sta zelo medsebojno prepleteni. Po eni strani trdim, da izginja, po drugi strani hvalim kulturo naše občine. Vse to je del življenja. Kot pravi star indijanski pregovor: »V sebi imamo dva volka. Črnega in belega. Preživi tisti, ki ga hranimo.«

Za konec današnjega druženja s kulturo vam bom postregel z lastno pesmijo. Konec koncev je danes Prešernov dan. Hvala, da ste, in želim vam zelo kulturnih 365 dni v letu.

Foto Arhiv Zavoda

DUŠE NA VAJETIH

Hvala ti za ljubezen, veselje in energijo.
Saj resnico v veselje kričijo.
Hvala ti za smeh na nebu, v srcu in očeh.
Zdaj znam ne biti dolgo na tleh.

Ko postanem pozoren,
svet ni več prozoren.
Dolgčas je duhamoren.
Ko naenkrat odprem oči,
vse barvno se mi zdi.
Opazim nasmejane ljudi.
Ko dihati začnem počasi,
zrak diši po gozdni jasi.
Mir mojo dušo krasi.
Ko roko ti iskreno podam,
vem, da nikoli več nisem sam.
Na veke vekomaj te zdaj imam.

Hvala ti za ljubezen, veselje in energijo.
Saj resnico v veselje kričijo.
Hvala ti za smeh na nebu, v srcu in očeh.
Zdaj znam ne biti dolgo na tleh.

Podari mi sonce, prosim.
Naj v očeh ga nosim.
Da med zatrte duše ga trosim.
Z njim po svetu bom hodil.
Žalosti povsod se lotil.
S srcem dejanja svoja vodil.
Podari mi nasmeh preprost.
Da sreča bo vsakdanji gost.
Veriga bratska najmočnejši most.
Tako bom plesal in pel.
Ljubezni za vse dovolj imel.
Kot feniks od življenja se vnel.

Hvala ti za ljubezen, veselje in energijo.
Saj resnico v veselje kričijo.
Hvala ti za smeh na nebu, v srcu in očeh.
Zdaj znam ne biti dolgo na tleh.

Navadno, duša ima velike oči.
Zato mnogo sonca lahko dobi.
Kot otrok se veseli.
Nenavadno, duša ima očala.
Saj zavist tja meče nabodala,
da bi čisto majhna postala.
Navadno, duša pleše v nebo,
kadar srčnih dejanj je polno.
To vajeti prave so.
Nenavadno, duša leži na tleh,
ko laž postane velik uspeh.
Glavna nagrada sladek je greh.

Hvala ti za ljubezen, veselje in energijo.
Saj resnico v veselje kričijo.
Hvala ti za smeh na nebu, v srcu in očeh.
Zdaj znam ne biti dolgo na tleh.

Kajetan Čop

Kulturni dan v Gaberkah

Kulturnica Gaberke je v počastitev letošnjega kulturnega praznika v dvorani PGD Gaberke pripravila proslavo in razstavo umetniških del, ki si jo je ogledalo veliko krajanov. Uradni del proslave so odprle ljudske pevke Gaberški cvet, ki so zapele državno himno oz. sedmo kitico Prešernove pesmi *Zdravljica*.

Vsi nastopajoči

Foto A. Grudnik

ALEKSANDER GRUDNIK

delovanja, in so zapele nekaj znanih ljudskih pesmi. Pomemben del Župančičeve zapuščine so tudi otroške pesmi, izštevanka in uganke, ki so jih odpeli in odigrali otroci Ula, Hana, Jakob, Neža, Tadej in Lana. Po odpetem venčku ljudskih pesmi ljudskih pevke Gaberški cvet sta voditeljici na oder povabili predsednika Kulturnice, Franca Šteharnika. Ta je pozdravil župana in vse ostale prisotne, obenem pa se je za pravo in izvedbo prisrčnega programa zahvalil vsem nastopajočim in mentoricam Martini Plaznik, Mateji Kopušar in Polonci Dobnik ter jim v ta namen podaril majhna darilca. V nadaljevanju je predstavil dve umetnici, slikarki, in sicer domačinko Tjašo Rezman in Mihaelo Lenart iz Raduš pri Slovenj Gradcu, ki sta v gasilskem domu razstavili nekaj svojih umetniških del. Tjaša je mlada umetnica, ki je svojo umetniško pot začela pred nekaj leti. Med drugim je ustvarila tudi portret Otona Župančiča, ki je krasil oder gasilske dvorane. Mihaela Lenart se poleg slikanja ukvarja tudi s pisanjem in zapisovanjem pesmi in kratkih črtic. Na odru je predstavila svojo knjigo *Utrinki izpod Uršlje gore*, v kateri opisuje različne resnične dogodke, ki so se zgodili v okolici Uršlje gore. Čisto ob koncu je vse prisotne s svojim nastopom navdušila Ula Berložnik, ki že tri leta trenira twirling, mlajši dvoranski šport oziroma ples, ki združuje balet, gimnastiko in akrobatiko. Izvedla je atraktiven program z vrtenjem palice, za katerega je požela bučen aplavz. Kulturni program je zaključil harmonikar Ervin Pušnik. Po koncu uradnega dela je sledil ogled umetniških del in druženje nastopajočih z obiskovalci.

Proslava ob slovenskem kulturnem prazniku v Zavodnjah

Tako kot vsako leto je tudi letos Kulturno društvo Ivan Napotnik Zavodnje pripravilo proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku.

Prešernov dan je dela prost dan v Republiki Sloveniji, ki ga praznujemo na 8. februar, na obletnico smrti največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. V Zavodnjah smo pripravili proslavo v nedeljo, 10. februarja, v Domu krajanov Zavodnje. Najprej je Oktet Zavodnje zpel *Zdravljico*, nato sta Patricija in Doroteja Venta povedali nekaj o Prešernu, program pa je popestrila Sara Klančnik z igranjem na harmoniko, zaigral pa nam je tudi g. Ivan Knez na citre. Po proslavi se je predsednik KUD Zavodnje g. Bernard Roglšek zahvalil vsem nastopajočim in obiskovalcem ter vsem, ki so karkoli pomagali pri proslavi.

MATEJA KAVŠAK

Foto Darko Vučina

Foto Darko Vučina

Zgodba 11 12 13

Delci sestavljanke krajevne (in državne) zgodovine

Cankar (pisatelj), Napotnik (kipar) in Kajuh (pesnik). Prva stvar, ki se mi rodi ob misli na te tri Slovence, je ta, da je vsak zapustil nek pečat krajevni in tudi državni zgodovini. Npr. po Cankarju se imenuje največji kulturni dom v Sloveniji – Cankarjev dom, Napotnik ima svojo galerijo v domačem Šoštanj, po Kajuhu pa se imenujeta

osnovna šola v Šoštanju in Ljubljani ter srednja šola (gimnazija) v Celju. Poleg tega, da so vsi na svoj način umetniki, imajo tudi kaj skupnega.

Preden se je Ivan Cankar odločil za pisanje proze, esejev, novel in dram, se je nekaj časa ukvarjal s poezijo. To je ena skupna značilnost med Cankarjem in Kajuhom, ki pa je bil v stiku s poezijo vse svoje obdobje ustvarjanja. Najlepša skupna značilnost Cankarja in Kajuha se mi je zdela navezanost na mamo, saj sta oba v pesmih in zgodbah pisala mami oziroma o mami.

Med iskanjem podatkov sem zasledila, da sta bila oba, Cankar in Kajuh, kaznovana zaradi spornih idej. Cankar je bil zaradi izjave, ki je zagovarjala jugoslovansko politično zvezo, sedem dni v zaporu, Kajuh pa je bil zaradi komunističnih idej izključen iz celjske gimnazije »za vse večne čase«.

Karel Destovnik - Kajuh je bil rojen v premožni meščanski družini, v nasprotju s Cankarjem in Napotnikom, ki sta bila rojena v obrtni oziroma kmečki družini na vasi.

ESTERA KOŽELJNIK

učenka OŠ Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj

Leta 1888, ko se je rodil Ivan Napotnik, je Cankar začel obiskovati realko v Ljubljani, ki jo je kasneje obiskoval tudi Napotnik. Leta 1915 sta bila oba poklicana k vojakom.

Ko sem iskala podatke o podobnostih med Kajuhom in Napotnikom, jih nisem našla prav veliko, vendar se mi je zdel zanimiv podatek o bivalnem prostoru, namreč Kajuh je bil rojen v kraju Napotnikove smrti (Šoštanj), Napotnik pa se je rodil v Zavodnjah, kjer je umrl Kajuh.

Vsi omenjeni Slovenci so umrli v 20. stoletju in vsi so pustili vidne spomine. Napotnik je izdelal mnogo kipov, med drugimi tudi kip Cankarja in Kajuha. Cankar je napisal knjigo *Slovenski umetniki na Dunaju*, med katerimi je bil tudi Ivan Napotnik, Kajuh pa je ob 20-letnici smrti Ivana Cankarja organiziral proslavo.

Zgodba 11 12 13

Zgodba 11 12 13 govori o Karlu Destovniku - Kajuhu, Ivanu Napotniku in Ivanu Cankarju. Števila 11, 12, 13 so pomembni datumi – 11. december je smrt Cankarja, 12. decembra se je rodil Napotnik in 13. december je dan Kajuhovega rojstva.

Ivan Cankar je bil pomemben pisatelj, pesnik, dramatik, esejist in politik. Ljudi je opozarjal na takratne razmere v državi in spodbujal ljudi v aktivno sodelovanje v družbeni ureditvi. Tema o slovenskem narodu in njegovi kulturi je pogosta v njegovih delih. 100-letnico smrti Ivana Cankarja

letos praznuje vsa Slovenija, saj je bil človek slovenskega naroda.

Za Šoštanj in Šaleško dolino sta posebno pomembna Ivan Napotnik in Karel Destovnik - Kajuh. Karl je bil pesnik, partizan, prevajalec in narodni heroj. Njega zelo spoštujem, ker se naša šoštanjška šola imenuje po njem, ker se je rodil v Šoštanju in padel blizu mojega doma. Boril se je za našo deželo in pisal pesmi za srca ter pogum ljudi.

Ivan Napotnik se je rodil v Zavodnjah. Bil je strokovnjak v kiparjenju iz lesa. Tudi na naši šoli je eden izmed njegovih kipov. Izklesal je tudi kip Marije, ki je v Belih Vodah v cerkvi Svetega Križa. Blizu te cerkve živim jaz in moja starša sta klju-

JOŽEK KLAVŽ

učenec OŠ Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj

čarja. Velikokrat ga s ponosom očistim. To leto bo že 130 let od rojstva enega prvih slovenskih izobraženih kiparjev.

Med seboj so si bili avtorji kulturno zelo povezani, saj so se zavedali pomembnosti in odgovornosti do človeka. Kajuh je Cankarju z velikim spoštovanjem napisal pesem, v kateri govori, da se slovenski narod prebuja, Napotnik pa je kot kipar upodobil oba.

Ponosen sem na vse tri umetnike, saj imamo morada prav zaradi njih danes v naši domovini Sloveniji takšno kulturo, umetnost in slovstvo.

LITERARNI NATEČAJ

ZGODBA

11

12

13

CANKAR
PISATELJ

11.

 DECEMBER

NAPOTNIK
KIPAR

12.

 DECEMBER

KAJUH
PESNIK

13.

 DECEMBER

KNJIŽNICA VELENJE

MESTNA KNJIŽNICA ŠOŠTANJ

Viljo MAYER Šoštanj

V galeriji

Slike

Na predvečer praznika kulture, 7. februarja, so v Mestni galeriji Šoštanj odpirali razstavo Žarka Vrezca iz Ljubljane, večkratnega nagrajenca in nominiranega za Prešernovo nagrado. S preprostim naslovom *Slike* se je predstavil šoštanjski kulturni publiki in navdušil z malimi formati, postavljenimi v linearno vrsto. Kulturni dogodek je obogatil glasbeni program v izvedbi Tinkare Krt iz šoštanjskega oddelka Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje, razstavo je predal namenu direktor Zavoda za kulturo Kajetan Čop. Čestital je avtorju in zbranim zaželel lep kulturni praznik.

Foto Nace Serdinšek

Žarko Vrezec je rojen 11. avgusta leta 1950. V letih 1970–1974 je študiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Poleg bogatega ustvarjalnega opusa ima za seboj lepo bero razstav. Razstavljal je na več kot 140 samostojnih razstavah na slovenskih in mednarodnih razstaviščih v Sloveniji, Italiji, Avstriji, na Madžarskem, Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Srbiji, Črni Gori, Makedoniji, Romuniji, Bolgariji,

Tudi pričujoča razstava, s preprostim naslovom *Slike*, nadaljuje Vrezčevo raziskovanje likovnega abstrahiranja, se pravi nepredmetne likovne umetnosti. Predstavljeno je večje število likovnih del intimnega, manjšega formata (ustvarjena v tehniki akril na papirju, na principu kolažiranja), ki so postavljena drugo ob drugem. Glede na naravo naslikanega in glede na širši koncept cikla, izhaja zasnova postavitve iz dveh načel – iz

Foto Nace Serdinšek

MILOJKA B. KOMPREJ

načela zaporednosti in iz načela ustvarjanja abstraktnega ikonostasa.

Slike so intimni dnevniški zapiski, ki postavljeni skupaj sestavljajo linearen časovni trak, prežet z vsakokratnimi vsakodnevnimi razmišljanji, izkušnjami, občutki, skratka z izrazito osebno lirčno noto. Posamezno delo je likovno dovršeno in je avtonomni likovni organizem, z lastnim gibalom in logiko. Zaznamuje ga izrazita vertikalna simetrična kompozicija z upodobljeno osrednjo obliko – kodom. Slednji predstavlja osrednji nosilec informacije, ki sliki narekuje gibanje proti središču. Središče te zareze pa je vsakokratno obogateno, kolažirano s plastmi in gestami, ki proti robovom izzvenevajo. Plastenje poudarja strukturo in globino, daje dinamiko ter deluje kot palimpsest preteklih izkušenj.

Razstavljeni opus dnevnikov v nastajanju lahko razumemo tudi kot reliefni časovni trak, razrezan na kose, ki so postavljeni navpično. Rezultat ritualnosti in navidezne repetitije (ki je dejansko vsakokratno presežena) so organske forme, polne spontanosti ter načrtnih vzorcev. Tu pa lahko morda njegovo abstraktno slikarstvo povežemo tudi z drugim poljem slikarjevega zanimanja, s poljudnoznanstvenimi ilustracijami žuželk, ptic in njihovim pisanim svetom abstraktnih vzorcev.

Ne glede na to, ali beremo avtorjeve vizualne dnevnike kot zareze-ločnice ali pa kot časovni trak, vsak tak kos je materializirana/vizualizirana dnevna izkušnja, ki s svojo strukturo, barvami, linijami, ploskvami in oblikami priča o avtorjevi osebni izkušnji. Slednja je zavezana definiciji abstraktnosti – kot proces odmišljanja nebitvenega.

Razstava bo na ogled do 4. marca.

Foto Nace Serdinšek

Galerijski večer

Velikokrat se zalotim, kako potožim, da čas beži, da otroci prehitro rastejo, da nimam časa zase, da se ne najdem več. Takšne in podobne misli in občutki nam lahko v tem hitrem, ponorelem svetu nehotе zavladajo. Da bi se spet našli in zadihali, lahko gremo na jogo, v hribe, na meditacijo, za šank, ali pa enostavno obrnemo novo poglavje v priročniku *Biti jaz 365 dni: pomočnik pri delu na sebi*. Napisala in slikovno ga je opremila Darja Fišer, ki že dolga leta dela z ljudmi s posebnimi potrebami, vodi pester nabor predavanj in se vsakodnevno srečuje z najrazličnejšimi profili oseb. Zagotovo pa je vsak dan najbolj v stiku sama s sabo (kako ji uspeva, ve najbolj sama ☺), kar bi moral biti cilj vsakega od nas. Vzpostavitev stika z nami samimi velikokrat ni enostavna, ker smo žal večinoma izgubili stik z naravo; kako lepo je bilo sedeti pozno spomladi na hribu, polnem ivanjščic, in samo vonjati toplo zemljo, poslušati čričke in se čuditi. Ali pa nabiranje gob v jutranji megli, vlaga in hlad, bližanje zime ... to so moje refleksije, spomini na občutke. Z njimi se lahko osrediščim.

Januarski galerijski večer je bil namenjen predstavitvi omenjenega priročnika, ki je oblikovan kot

namizni koledar za vsak dan. Pomočnika (tako poimenuje ta priročnik avtorica) imamo postavljenega na mizi, kjer se največkrat zadržujemo. Za vsak dan v letu je pripravljena misel, ki služi kot uvod v temo dneva. Ta je kratko obrazložena in dodana je naloga dneva. Teme in naloge se po dnevih nadgrajujejo in se dopolnjujejo. Vsak mesec je namenjen svoji temi – januar = osebnost, februar = samopodoba, marec = motivacija, april = komunikacija, maj = pomen besed, junij = ustvarjalnost, julij = sproščanje, avgust = čuječnost, september = konflikti, oktober = meje, november = stres in december = cilji. Vsako jutro preberemo dnevno nalogo in jo čez dan ozavestimo. Tako potujemo skozi mesec, skozi leto. In brez skrbi, ni treba začeti 1. januarja. Začnete s tistim dnem,

Foto Arhiv Zavoda

Odprtje razstave Pod svobodnim soncem Stojana Kneževića in Dominika Mahniča v Galeriji Velenje

V četrtek, 21. februarja, so v Galeriji Velenje odprli slikarsko in video razstavo **STOJANA KNEŽEVIČA** in **DOMINIKAH MAHNIČA** *Pod svobodnim soncem*. Akademski slikarja že nekaj let raziskujeta možnosti žanra krajinskega slikarstva. Medtem ko Mahnič krajino slika izključno na prostem, Knežević ustvarja tudi v ateljeju.

Stojan Knežević se z žanrom krajine vse intenzivneje ukvarja od leta 2012, služi pa mu kot skupni imenovalec za njegov raznolik pristop k slikarstvu. Senzorna podoba ponuja uravnoteženost med občutki, realnostjo in odsevi vidnega. Globalno slike ustvarjajo svetlobni učinki in razmerja prostorov v dramatičnih trenutkih in v ustvarjanju odnosov med razširjanjem in odmikanjem ter izžarevanjem. Teksture slike tvorijo barvna in svetlobna konstrukcija ter svetlobno žarenje, ki se stikajo, spajajo ali pa

odbijajo s svetlenjem slikovne površine, z lastno energijo in svežino vstopne svetlobe.

Dominik Mahnič bo razstavil izbrane krajine, narejene v različnih tehnikah, svoje umetniške knjige ter »speed painting« animacije v video formatu, vsem tem delom pa je skupno, da so nastala s »plain air« pristopom (slikarstvo na prostem), ki ga goji od leta 2010. V svojih delih poskuša predvsem vzpostaviti darežljiv mir. Erozijski naivnega pogleda onemogoča, da bi se njegova »optična« akumulacija ujela v nanos neke spekularne matrice, pri kateri bi šlo za preprosto jaz – ti dia-logiko (odsevi oblakov, neba, recimo, tu niso metonimije narcisoidnega samozrenja »subjekta«, avtorja ali čisto preproste »tebe, ki si tu in (se) gledaš«).

STOJAN KNEŽEVIČ, rojen 29. 12. 1979 v Slovenj Gradcu, po osnovni šoli je šolanje nadaljeval na Gimnaziji Velenje. Po srednji šoli je opravil nekaj letnikov likovne pedagogike na Pedagoški fakulteti v Mariboru, nato pa je študiral slikarstvo na ALUO v Ljubljani pod mentorstvom Emerika Bernarda in Hermana Gvardjančiča in pod njegovim mentorstvom diplomiral leta 2007. Svoja dela je razstavljal na samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini. Zadnjih 25 let ustvarja tudi avtorsko glasbo, ki jo je v različnih zasedbah ter pod lastnim imenom predstavil na več albumih, EP-jih in singlih, v živo (turneja Klubskega maratona Radia Študent, Festival In Memoriam Peter Hafner, Festival Nasedlega kita, Tresk!..) pa je nastopal z nekaterimi ključnimi imeni slovenske in ex-YU alternativne glasbene scene. Živi in ustvarja v Velenju in Topolšici. Prejel je nagradi: 2005 priznanje Akademije za likovno umetnost in oblikovanje in 2007 nagrada za posebne umetniške dosežke – nagrada Akademije za likovno umetnost in oblikovanje.

BILJANA LAKIČ

DOMINIK MAHNIČ, rojen leta 1981 v Postojni. Po končani srednji šoli za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani je nadaljeval študij na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje, kjer je leta 2008 diplomiral ter si leta 2013 pridobil naziv magistra umetnosti, smer video, pod mentorstvom prof. Sreča Dragana. En semester je svoje znanje poglobljal tudi na Wanganui School of Design na Novi Zelandiji. Prvo samostojno razstavo je imel v Knjižnici Logatec leta 1996, od takrat naprej je razstavljal in sodeloval doma in v tujini s posamezniki ter družbi ArtNetLab, Ljudmila, Biotehna, Kukla, Hacteria, Mota ... S svetlobno gverilo je raziskoval možnosti optičnih medijev v povezavi s spominom. Od leta 2014 zelo veliko sodeluje s Cirkulacijo2. Je ustanovitelj mednarodne zveze mestnih lovcev, videast, ulični umetnik, izdelovalec, intermedijski umetnik in slikar. Velenjski publiko se je v zadnjih letih kot videast že večkrat predstavil, s Kuklo, Skeletoniumom v rdeči dvorani ter Cirkulacijo2 na festivalu Kuni-gunda.

Razstava bo na ogled do 30. 3. 2019.

Dominik Mahnič, *Proti toku, akril na platno, 2018*

Foto Mina Bulič in Matic Javornik

Kulturni paberki

Vzorci, izraženi v naši osebnosti in navadah, so plod prejete kulture v naši mladosti

Skrozi lastno delo kot arhitektka, interpretka kulturne dediščine in kot družbeno odgovorna oseba razmišljam in s ponosom ustvarjam nove zgodbe, ki so zgrajene na trdnih temeljih slovenske kulture. Zavedanje spomina je nedvomno razlog za občutek, da naš čas v tem trenutku teče hitreje, kot je tekel v preteklosti.

Novodobni sistemi in naprave imajo vgrajen sistem samouničenja, skozi katerega poteka neskončni krog menjave, nakupa in potrošništva. Sodobna družba gradi na količini, pri tem pa so se popolnoma izgubili smotri kakovosti, vrednot in ciljev. Tehnika sili človeka, da pozablja na svojo čustveno plat, pomen vrednot in moralno zavedanje. Vzorci, izraženi v naši osebnosti in navadah, so plod prejete kulture v naši mladosti. Kakšna je naša mera kulture, ko nas nihče ne opazuje? Znamo kulturno živeti v odnosu drug z drugim? Kulturno ustvarjati avtorska dela,

pod katera se s ponosom podpišemo? Lahko bi naštevala vse elemente, v katerih se pojavi kultura, še posebno ob zadnjih dogodkih v slovenskem prostoru. Toliko črnih oblakov nad njo ustvari pravo nevihto v meni. Dotakne se me silovito in precej boleče. Ponosno priznam, da je kultura moj način življenja, in s težavo prebavljam pomisleke, da jo nekateri vzamejo z lahkoto, brezbrizno in kot nekaj samoumevnega. Tudi v kulturi in umetnosti so meje, predvsem v moralnem smislu. Prav tu se izrazijo kvalitete osebnostnih vrednot in čustvena ter moralna pot, ki smo jo prehodili vse do cilja, do umetniškega dela ali zame, kot že rečeno – načina življenja. S spoštovanjem se rada vračam nazaj, čas ustavim v umetnosti, natančneje v kulturi in plemenitih delih naših prednikov. Izpopolnjene forme v vseh pogledih so zame večnost, ponos preteklega časa in lastne identitete. »Človek je toliko vreden, kolikor ceni svoje predhodnike.« so besede velikega mojstra Jožeta Plečnika. Slovenija s svojo raznoliko kulturo, pisano besedo, pestro krajino in širokim spektrom arhitekturne identitete dediščine nudi neizmerne priložnosti za povezovanje v bogato kulturno, gospodarsko in turistično sfero. Kot popotniki na tuje doma radi pripovedujemo o kulturnih vsebinah in urejenosti dežel onstran naših meja. Ob tem vse prepogosto pozabljam na domače kvalitete ali jih celo preziramo, se do njih obnašamo mačehovsko in jih pustimo propadati. Šele takrat, ko bomo kot družba dodobra poznali in spoštovali lastno dediščino, bomo tudi sodobni in napredni. Ne kopirajmo drugih

MATEJA KUMER

kultur, saj imamo svojo lastno, prečudovito, edinstveno. Dovoljeno pa nam je poznati in se naučiti poti, kako so drugi narodi povzdignili svojo kulturo, ki jo danes odlično in ponosno predstavljajo kot primere dobrih praks. Naša osnovna naloga in dolžnost sta, da ohranimo in zaščitimo lastno dediščino, takšno, kot je – »in situ«. Nadgradnja ohranjanja in zaščite naše dediščine pa je vsekakor njena strokovna dopolnitev s sodobnimi kvalitetnimi vsebinami in ponosna predstavitev le-teh širši javnosti. Verjamem, da bi na tak način zagotovo prispevali k vzponu naše lastne identitete in pripadnosti domovini, ki je temelj trdnosti naroda ter prihodnosti naših zanamcev. Razmišljam, ker želim biti vzor v prihodnosti. Mladi danes živijo drugače. Brezskrbno se zanašajo na »trde diske« in drugačne zapise spomina. To je razlog, da njihova percepcija do kulture, zgodovine in umetnosti ni na ravni čutnega, kot jo razume mo odrasli. Zato je naloga staršev, učiteljev in celotne družbe, da mladim postavimo izzive, ki jih bodo pripravili do mere radovednosti, kjer se začne raziskovanje in kritično razmišljanje. Naj jim ta pot pokaže zavedanje in spomin samega sebe. Bodimo čutni, iskreni, skrbni in ponosni na lastno kulturo, umetnost in dediščino, ki so nam jih podarili naši predniki. Vedno znova se moramo spraševati, kaj smo, kdo smo in kaj hočemo. Vsakič smo lahko boljši, a le s pravo mero integritete, odnosov in trdim delom.

Je Kajuh videl ta svet?

Spomin na pesnika in narodnega heroja Karla Destovnika - Kajuha so v domačem Šoštanju počastili na več načinov. Eden izmed njih je bila slovesnost, ki se je odvijala na dveh mestih. Najprej je bilo 21. 2. pri spominskem obeležju na kmetiji Žlebnik, kjer je pesnik leta 1944 umrl, krajše branje Kajuhove poezije. Izvedli so jo šaleški literati skupaj z Zavodom za kulturo, brali so Dušan Pirc, Tatjana Vidmar, Željka Gaber, Božena Tanšek, Jadwiga Pirc, Kajetan Čop in Milojka B. Kompnej, ter se hkrati vpisali v spominsko knjigo.

Ob 19.00 je bila v Kulturnem domu Šoštanj slovesnost, na kateri so si zbrani ogledali film *Za srečnejše dni Kajuh* in prisluhnili predsedniku šaleškega literarnega društva Hotenja Dušanu Pircu. Film je bil posnet leta 2015 in premierno predstavljen v Šoštanju 21. februarja, zato se je organizatorjem zdelo primerno, da ga ob 75. obletnici ponovno pokažejo. Film je lep zapis in analiza pesnikovega delovanja in razmišljanja, posnela ga je TV-Slovenija v sklopu obsežnega projekta *Pozabljeni*, serije 20 filmov, s katerimi

je želel dokumentarni program obuditi spomin na zaslužne ljudi iz naše preteklosti in polpreteklosti zgodovine. Scenarij zanj je napisal Esad Babačić, režiral pa Slobodan Maksimović. Kajuha je odigral

MILOJKA B. KOMPNEJ

Matija Rupel. Prepričani smo, da je za nastanek filma nekako »kriv« tudi Vlado Vrbič, direktor

Foto Milojka B. Kompnej

Knjižnice Velenje, ki je bil takrat v programskem svetu, sicer pa tudi zgledno skrbi za Kajuhovo zapuščino. Kot rečeno, je slovesnost zaokrožil govor predsednika šaleškega literarnega društva, ki je spregovoril o svojem čutenju pesnika. Med drugim je povedal: »Šestdeset let in še nekaj je, odkar sem prvič stopil pred publiko skupaj s Kajuhom ... »Takrat, ko je prvič ročice razprl, takrat v prsih je mojih srce vztrepotalo.« In tako je vse do danes. /.../ Tok življenja me je zvezal s Poljsko, deželo odpora proti okupatorju, deželo bojevnikov za svobodo naroda, pravičnost, za svet brez nasilja. Mladenci kot Kajuh so se postavili v prve vrste tega boja, vse svoje ustvarjalne moči so namenili temu boju in niso oklevali, čeprav so

vedeli, da bodo lahko v tem boju tudi umrli. In glej ironijo. O njih in njihovi ustvarjalnosti se je govorilo bolj malo, kot da bi njihov glas oblastnikom ne bil na roke. Bolj jim je ustrezalo, da jih potisnejo v najbolj oddaljen kot zaprašene police. Pa sem segel po imenih pesnikov Kajuhovih vrstnikov, ki so ustvarjali v njihovem času, pobrskal po pesnikih, ki so ustvarjali kasneje v podobnih okoliščinah. Prezgodaj dozoreli mladeniči v življenjsko pomembnih odločitvah, dozoreli kot ustvarjalci, ostaja pa vprašanje, do kam bi segli v prihodnosti, ki jim je bila odvzeta. Če sem pred šestdesetimi leti pesem Materi padlega partizana zaključeval mladostniško patetično: »Zdaj veter raznaša besede njegove, prislusni natanko, da

čuješ glasove: lepo je, veš, mama, lepo je živeti, toda, za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti,« sem zdaj prislusnil natanko in slišal nekaj drugega: »A želel bi, da ne utihne prej mi glas, dokler ti ne porečem: Glej, ta svet je tudi zate.« Za ta svet svetlobe, brez nasilja, brez ubijanja, za svet ljubezni, dobrote, sočutja do sočloveka, za tak svet je bil Kajuh pripravljen umreti še enkrat. Je tisti zadnji trenutek pri Žlebniku Kajuh videl ta svet?«

Slovesnosti ob rob in v imenu organizatorjev, ki upajo, da ima lokalna skupnost Kajuha vsaj v srcu, če mu že ob takih priložnostih ne namenja potrebne pozornosti. V dvorani je bila le maloštevilna, a vsaj tisto iskrena publika.

Domoznanski filmski večer v Mestni knjižnici Šoštanj

V torek, 22. januarja, smo v Mestni knjižnici Šoštanj predvajali domoznanske filme po izboru Rajka Zaleznika, ki je sodeloval pri šoštanjskih filmskih večerih. Ljubiteljsko se ukvarja z zgodovino Šoštanja, bil je dolgoletni učitelj praktičnega pouka na strojni šoli v Velenju in je avtor odmevne razstave *Zgodba o kipu Marije v Šoštanju*.

Ogledali smo si:

ŠOŠTANJ / 1974–1975 – Dokumentarni filmski zapis iz arhiva Franja Maška, MITJA TAVČAR v slovenskem filmu *Sreča na vrvici* / 2016 – Izseki iz filma. Ideja in scenarij Rajko Zaleznik; producent izvirnega filma Viba film,

KOVAČ IVAN ŠOLN / 2017 – Portret Ivana Šolna / 2017 Avtorji: Tomo Čonkaš, Rajko Zaleznik, Bobjana Planina. *Iskra pod pepelom* / 1979 / Dokumentarni film Srečka Rošerja. Nastop 88-letnega Ivana Šolna na karaokah v Šoštanju / 1994 / Izsek iz oddaje TV Slovenija – Karaoke in

MESTNA URA V ŠOŠTANJU – Dokumentarni film Toma Čonkaša. Vinko Pejovnik, dolgoletni skrbnik ure, in dr. Tone Ravnikar odkrivata zgodbo šoštanjске mestne ure, katere zvon nosi letnico 1572, mehanizem pa je iz leta 1889. Cikel De-diščina.

Dokumentarni filmi so bili programsko in tehnično pripravljene v Studiu Mozaik, podatki o filmskih zapisih pa so izpisani iz programa Poletnih filmskih večerov.

S tem večerom smo se poklonili spominu na Franja Maška, Mitja Tavčarja in Ivana Šolna ter se zahvalili Vinku Pejovniku za dolgoletno in srčno skrbništvo nad mestno uro. Hvala vsem, ki ste pripomogli k prijetnem večeru in ste z nami delili tudi kakšen spomin.

MARJETKA BLATNIK

Foto Fotogalerija Knjižnice Velenje

Foto Fotogalerija Knjižnice Velenje

Srebrno priznanje za Art Femips

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti je 24. januarja na Ljubljanskem gradu podelil srebrno plaketo za leto 2018 skupini Art Femips, ki jo sestavljajo člani naše likovne sekcije – spoštovani in priznani ljubiteljski slikarji: Sreč Fruhauf, Ivo Kolar, Marjan Miklavc, Edi Sever in Pavle Ščurk.

S svojim delom, ustvarjalnim zanosom in trudom v slovenskem in evropskem prostoru ljubiteljskega slikarstva puščajo neizbrisljivo sled. Njihova dejavnost zaseda posebno mesto v slovenski ljubiteljski kulturi, saj peterica s svojim delom v slovenski kulturni spomin vrisuje in tako soustvarja podobe slovenskih krajev ter na različnih delavninah prenaša svoja znanja in izkušnje na vse, ki se želijo od njih učiti, so zapisali pri JSKD.

Ker je Ivan Kolar ustvarjalec, ki živi in dela v občini Šoštanj in se je v Mestni galeriji že večkrat

samostojno predstavil in ker smo imeli v teh prostorih tudi skupinsko razstavo Art Femips, hkrati pa sta se v njej samostojno predstavila Sreč Fruhauf in Pavle Ščurk, jim k lepemu pri-

znanju čestitamo tudi na Zavodu za kulturo Šoštanj in želimo še veliko ustvarjalnosti posameznikom ter vsej skupini.

MILOJKA B. KOMPREJ

Foto Arhiv skupine

Klepeti pod Pustim gradom – Bojan Rotovnik

Šoštanj, 31. 1. 2019 – Na januarski prireditvi **Klepeti pod Pustim gradom v Muzeju usnjarstva na Slovenskem v Šoštanju** je gostoval **Bojan Rotovnik**. V pogovoru, ki ga je vodil kustos **Jernej Hozjan**, je občinstvu razkril marsikatero zanimivost iz svojega življenja. Večina ga pozna predvsem po tem, da je zelo aktiven na področju planinstva.

Za gore se je navdušil že v osnovni šoli, ko se je odpravil iz Šoštanja na Smrekovec, kmalu za tem se je vključil v Planinsko društvo (PD) Šoštanj, kjer je skozi leta deloval v več organih društva, en mandat pa je bil predsednik. Nato se je aktivno udeleževal tudi pri Planinski zvezi Slovenije, ki ji je dva mandata (2010–2018) tudi predsedoval. Trenutno v krovnih zvezi deluje kot član upravnega odbora, v PD Šoštanj pa kot planinski vodnik in markacist. PD Šoštanj skrbi za popularizacijo. Občinstvu je posredoval marsikatero zelo zanimivo pa tudi koristno informacijo v zvezi s kulturo gorništvu in pohodništva pri nas in po svetu. Slovenci brez dvoma sodimo med narode, ki se množično udeležujejo raznih aktivnosti v gorah in smo v tem v samem svetovnem vrhu. Tudi v večjih državah se čudijo, kako je mogoče, da je pri nas ta dejavnost tako razvita tako v športnem kot tudi rekreativnem smislu. Bojan Rotovnik je opravljal tudi funkcijo direktorja v KK Elektra Šoštanj in je ponosen na uspehe, ki jih je klub dosegel v času njegovega udeleževanja.

Kot največji uspeh je navedel uvrstitev v finale Pokala Spar leta 2009. Vrsto let je tudi član Olimpijskega komiteja Slovenije. V prostem času, kolikor mu ga ob natrpanem urniku še

preostane, najraje potuje. Obiskal je že mnoge države in kontinente.

JERNEJ HOZJAN

Foto Arhiv Muzeja usnjarstva

Vila Mayer

»Fse nan je nareda, ka smo ga fehtali«

V. M.

Od torika, 5. februarja, je v Rokodelskem centru DUO Veržej na ogled občasna razstava pletarskih mojstrov in šoštanjskega vrbopletarja Ivana Verdника (1928–2006). Razstavo smo prvič pripravili leta 2016 v Vili Mayer, pod okriljem Občine Šoštanj, z naslovom »Vse nam je naredu, kar smo ga fehtali«. Od takrat dalje gostujemo v različnih slovenskih krajih. Gostovanje v Veržuju v sodelovanju z Zavodom Marianum je deveto zapored (naslov razstave smo tokrat priredili lokalnemu narečju).

Ob odprtju veržejske razstave je o spominih na pletarja in njegovo delo spregovorila hči Zofka. Razstavo je predstavila avtorica kataloga in

Arhiv RC DUO Veržej

Arhiv RC DUO Veržej

razstave Špela Poles iz Vile Mayer. Navzoče sta pozdravila tudi direktor Zavoda Marianum Veržej Peter Pučnik in župan Občine Veržej Slavko Petovar. Otvoritveno slovesnost sta obogatila orffova sestava OŠ Veržej, mlajši pod vodstvom Ksenije Seršen in starejši pod vodstvom Damjane Ferenc. Predvajanje je bil tudi kratki dokumentarni film Ivan, režiserja Jake Šuligoja, nastal v času raziskovanja bogate vrbopletarjeve zapuščine.

Dr. Janez Bogataj je v katalogu k razstavi zapisal: Predvsem je treba opomniti na gradivo, iz katerega je Verdnik spletal svoje izdelke. To niso bili plastika, kovina ali neka druga »sodobna« gradiva, ampak šibje vrbe kot naravno gradivo. Torej so bile njegove roke v stalnem stiku z naravo, prav tako je tudi vsem kupcem njegovih izdelkov ponujal izključno človeku prijazne izdelke, za uporabo katerih se ni bilo treba posvetovati z zdravnikom ali farmacevtom, če uporabim to znamenito opozorilo sodobne slovenske potrošniške družbe.

Na prireditvi so izpostavili še, da »danes v Pomurju ostajajo vrbe vse preveč neporezane, darovi narave velikokrat prezrti in na prvi pogled neuporabni. Znanja in spretnosti tonejo v pozabo z mojstri, kot je bil Ivan Verdnik. Naloga vseh je, da ohranjamo zdravo kmečko pamet, ohranjamo našo identiteto in ohranjamo svet tudi za naše vnuke – v vsej svoji naravni lepoti.«

V Puščenjakovi dvorani rokodelskega centra v Veržuju predstavljamo okoli sto vrbopletarskih mojstrov, ki so še danes v domači uporabi, poleg tega pa izdelki izžarevajo mojstrov čut za estetiko, njegovo natančnost, spretnost in potrpežljivost ter lepoto vrbovega lesa. Če vas pot zanese v Prlekijo, vabljeno k obisku razstave, ki bo na ogled do 5. aprila.

Arhiv RC DUO Veržej

Opera

Smetanova Prodana nevesta, opera, ki pogreje vsa slovanska srca

Češki skladatelj in utemeljitelj češke moderne nacionalne glasbe Bedřich Smetana (1824–1884) je v svetu najbolj poznan po ciklu šestih simfoničnih pesnitev, imenovanem »Moja domovina« (drugi izmed njih nosi naslov »Vltava«), in po osmih operah, med katerimi je najbolj slavna in največkrat uprizarjana ravno folklorno obarvana »Prodana nevesta« – vesela zgodba o ljubezni, ki na koncu premaga vse težave.

Foto Darja Štravs Tisu

Revolucionarnega leta 1848, ko je bil Smetana star 24 let, so v Češkem kraljestvu, tako kot v drugih deželah Avstro-Ogrskega cesarstva, izbruhnili upori in kar vrelo je od nacionalnih čustev. Takrat je tudi v njegovem srcu zagorel plamen nacionalizma in zadal si je nalogo ustvariti samobiten češki glasbeni slog na osnovi češke ljudske glasbe, hkrati pa po vzoru sodobnih svetovnih trendov (velik vzornik in mentor je bil zanj madžarski skladatelj Franz Liszt). Pred njim se tega podviga ni lotil še noben resni češki glasbenik, pa čeprav je tedanja Praga imela že od Mozartovega časa svojo slavno glasbeno tradicijo – poleg Berliozja in Liszta je za daljši čas gostila celo Wagnerja in druge skladatelje. A Smetanove ambicije v času Bachovega absolutizma niso bile dobrodošle, zato je leta 1856 sprejel vabilo Filharmonije iz švedskega Göteborga, naj prevzame pozicijo dirigenta. Delno mogoče zato, da ubeži družinski tragediji, saj so mu v dveh letih (1854–1855) umrle kar tri od štirih hčera; še posebej smrt glasbeno izjemno nadarjene Bedřiške, njegove ljubljenske, ga je močno pretresla in v njen

spomin je skomponiral izjemno skladbo »Klavirski trio g-mol«. Na Švedskem, kjer je postal osrednja osebnost tamkajšnjega glasbenega in družabnega življenja, je ostal šest let; dirigiral je zahtevna dela, skladal simfonije – vmes pa mu je leta 1859 za tuberkulozo umrla tudi žena. Po vrnitvi v Prago je dobro čutil, da je edini izhod iz češke glasbene malosti ustvariti češko spevoigro. Izvrsten harmonik se je torej docela posvetil dramatični glasbi in za domoljubno glasbeno gledališče postopoma napisal osem oper različnih žanrov. Zahvaljujoč njemu se je lahko Češka med prvimi deželami Avstro-Ogrske »zoperstavila« glasbeni velesili Avstriji in si močno okrepila narodno samozavest. Čeprav na Češkem ob posebnih priložnostih – nazadnje lani, ob 100. obletnici nastanka samostojne Čehoslovaške republike – uprizarjajo njegovo opero »Libuše« (1881), ki govori o češki kneginji iz slovanskih mitoloških časov, je daleč najpriljubljenejša komična opera s podeželja »Prodana nevesta« (1866), ki velja za prototip češke narodne opere in je na domačih odrih doživela že več kot sto različnih uprizoritev.

V praškem Narodnem gledališču so jo igrali tudi na dan Smetanovega veličastnega pogreba. Zadnjih 14 let življenja je bil zelo bolan – trpel je za vrtoglavicami in glavoboli, postopoma je oglušel, kar ga je psihično spravilo čez rob; proti koncu je pri njem izbruhnili paranoja, imel je težko obvladljive halucinacije, postal je napadalen. Ker so ga pestile tudi pekoče bolečine sečnega mehurja in telesni krči, naj bi bil za vse njegove bolezni kriv sifilis, praviro strokovnjaki. Umril je v umobolnici, star 60 let.

Na odru ljubljanske Opere je Smetanova mojstrovina »Prodana nevesta« zaživela že leta 1894 in ostala izjemno popularna vse do izbruha 1. svetovne vojne (leta 1918 je prvič skupaj z opernim ansambлом nastopil tudi poklicni ljubljanski balet). Nazadnje smo jo v Sloveniji videli leta 1998. Tokrat so v SNG Opera in balet Ljubljana njeno režijo zaupali priznanemu češkemu režiserju Jiříju Nekvasilu in glasbeno vodstvo predstave gostujočemu češkemu dirigentu Davidu Švecu iz Narodnega gledališča v Pragi. Izrazita likovna podoba predstave je prav tako delo priznanih

ALICE ČOP

čeških umetnikov – Daniela Dvořáka, vrhunskega scenografa, velikokrat nagrajenega doma in v tujini (za bodisi gledališke bodisi filmske scenografije), ter Sylve Zimule Hanákové, ki poleg izredno uspešnih kostumografij ustvarja tudi nakit, maske, lutke in ilustrira knjige.

Koprodukcijski projekt je nastal v okviru Smetanovega opernega ciklusa Ostrava 2024, s katerim želi Narodno gledališče Moravske in Šlezije počastiti 200. obletnico rojstva ter obenem 140. obletnico smrti očeta moderne češke glasbe in na svojem odru predstaviti celoten opus njegovih oper. Povabili bodo tudi opere, ki so nastale v tujini, med njimi ljubljansko.

Vodja tega obsežnega projekta je ravno omenjeni režiser Jiří Nekvasil, trenutni direktor hiše, ki upa, da jim bo do leta 2024 uspelo realizirati še več tako uspešnih mednarodnih koprodukcij.

O čem torej opera pripoveduje? 1. dejanje: Marinka, hči bogatega gruntarja Krušine, je srčno vdana svojemu Janku in mu obljubi večno zvestobo, čeprav ne ve, od kod in kdo je pravzaprav po rodu. A njen oče se jo na predlog zvitega mešetarja Kecal odloči omožiti z Vaškom, sinom premožnega Tobije Mihe. Marinka odločno odklanja poroko. Kecal vidi le svoj masten zaslužek, zato noče odnehati. 2. dejanje: Medtem ko Marinka tepčku Vašku (ki je osebno ne pozna, zato ne ve, da je ona) natveži zgodbo o tem, kako ga bo nevesta tepla in da bo imel z njo pravi pekel na zemlji, Kecal poišče Janka in mu iz svojega žepa ponudi tristo zlatnikov, če se Marinki odreče. Janko soglaša, a le pod pogojem, da Marinko za ženo dobi edino Mihov sin. Sam je namreč Mihov sin iz prvega zakona, ki ga je že pred leti mačeha, Vaškova mati, nagnala od doma, da bo njen sin lahko podedoval vso očetovo premoženje. Mešetar ne sluti skrite ukane, zato skliče vaščane, da so priča podpisu pogodbe. Janko prejme denar, navzoči pa so ogorčeni, da je prodal svojo nevesto. 3. dejanje: V vas prispe potujoča cirkuška skupina – Vašek pa se zatraja v brhko plesalko Esmeraldo. Ker je igralec, ki ponavadi nastopa preoblečen v medveda, pijan, ravnatelj cirkusa namigne Esmeraldi, naj fanta prepriča, da bi nocoj nastopil namesto njega. Vašek začne navdušeno vaditi medvedji ples. Pri tem ga zalotita starša in mešetar Kecal. Na njihovo presenečenje se zdaj Vašek upira poroki, češ da ga bo nevesta zagotovo zadavila in spravila s sveta. Raje bi se poročil z lepo neznanko, ki ga je pred Marinko svarila – ta pride v spremstvu staršev in jo Vašek prepozna. Povedo ji, da jo je Janko prodal za tristo zlatnikov. Obupana, ko vidi Jankov podpis na pogodbi, se Vaška ne brani več, a prosi, da jo pustijo samo in ji dajo čas za premislek. Takrat pride prešerne volje Janko. Besna Marinka mu noče pustiti do besede, a na koncu ji le uspe razložiti, da je tudi on Mihov sin, zatorej se ji s pogodbo ni odrekel. Ko oče Miha potrdi, da je Janko zares njegov sin, mu vesela Marinka pohiti v objem. Opeharjenemu Kecalu se zdaj vsi od srca smeji. Med vaščane naenkrat prilomasti iz cirkusa pobegli medved, ki

Foto Darja Štravs Tisu

se ga vsi na smrt ustrašijo, a si ta sname glavo in – pod njo je seveda prismojeni Vašek. Osramočena mama ga odpelje domov, Miha stisne roko svojemu najdenemu prvorojencu, tudi Marinkina starša sta zadovoljna – prava ljubezen je torej srečno zmagala.

Režiser Jiří Nekvasil je o »Prodani nevesti« povedal, da je to ena najboljših komičnih oper nasploh, povsem primerljiva z Mozartovo »Figarovo svatbo«. Ker se dogaja v realnem okolju češke vasi, je pogosto razumljena kot opisna folklorna opera, a jo sam razume drugače – barvita je, polna fantazije in ponuja veliko prostora za artistsko stilizacijo in gledališko magijo. Tudi Smetana v njej ni dobesedno citiral češke ljudske glasbe – zasluţimo jo le v posameznih detajlih, kot so na primer imitacija dud (klasičnega češkega ljudskega glasbila) v uverturi ali nekateri plesni ritmi (na primer tradicionalni ples »skočna« – različica hitre polke v dvočetrtinskem taktu). Z režiserjem se strinja scenograf Daniel Dvořák, njegov dolgoletni sodelavec, ki meni, da bi bila napaka ustvariti realistično češko vas; pri oblikovanju scenografije in kostumov so torej sledili liniji umetniške stilizacije.

Likovna plat predstave je z eno besedo čudovita. Praviljično vseslovanska, bi lahko rekli. Scena, ki jo v glavnem sestavljajo igrivo pobarvane kulise hiš z asimetričnimi okni na levi in desni ter njihov »izrezan negativ« v zadnjem planu, predstavlja velik vaški trg. Zanimiva je tekstura kulis, saj spominja na ročno recikliran papir ali polsteno volno, torej na tradicionalne izdelke, a v nepričakovanem kontekstu. Z nekaj potezami se prostor večkrat spremeni v interjer – na primer v gostilno, ko se od zgoraj spusti precej avantgarden kolaž vsega, kar je nekoč na Češkem spadalo k velikonočnim vaškim veselicam (podobe svetih s kratkimi molitvami, umetne rože, pivo, kičasti angelčki, velikonočna jajca, trikolorne srčki iz marcipana, okostnjaki, ki simbolizirajo odhajajočo zimo, piščančki in male muce, ki simbolizirajo pomlad in novo življenje ...). Obenem se v zadnjem planu pojavijo predimenzionirani pivski »kriglji«, nastopajoči pa pojejo odo pivu, vsak s svojim vrčkom, polnim opevane tekočine – z mehko peno lepo čez rob (gre seveda za nepravo pivo). In ker smo na Češkem, ne sme manjkati lutka (Kecal jo po kosih potegne iz svoje

»poslovne torbe« in jo pred našimi očmi sestavlja, da Marinki in njenim staršem pokaže, kakšen je Vašek (lutka torej zastopa portret – hkrati pa asociira Vaškovo neumnost – kajti on sam je lutka, ki pusti drugim, da ga v življenju vodijo)). Pojavijo se tudi tradicionalne češke lesene igrače v obliki rac s koleščki na vrvcih, ki jih zopet (celo jato) po odru vleče Vašek: so »žive« in jih pelje na pašo ali »nežive« in se Vašek še zmeraj igra z igračami? In še in še bi lahko naštevala zabavnih domislic.

Kostumi so moderna interpretacija čeških in moravskih noš, a s presenetljivimi rešitvami, kot je na primer uporaba črnega elastičnega jeans materiala za hlače in brezrokavnike vseh mladeničev ali bogatega tutuja iz tila namesto tradicionalnih spodnjih kril pri mladenkah. Okrasni cvetlični detajli, tradicionalno izvezeni na nošah, so na kostume ročno narisani. Z veliko domišljije so zasnovani kostumi vseh cirkusantov (kabarejskih plesalk, Indijancev, mišičnjakov, medveda) – direktorju cirkusa je kostumografinja med drugim namenila majico kožne barve s številnimi všitimi blazinami, da bi deloval kot pravi mišičnjak. Za prismojenega Vaška pa si je zamislila naravnost absurdno pokrivalo glave z rožicami, veliko pentljo in predimenzioniranim (najbrž) nojevim

peresom, namesto tradicionalnega petelinjega. In ko smo ravno pri petelinu – že na samem začetku predstave vaščane (v razkošnih nočnih srajcah in čepicah) iz sna zbudi v čudovito smešnega petelina oblečeni plesalec, kar da slutiti, v kakšnem tonu se bo nesla celotna predstava.

Nekvasil se je v režijo trudil vnesti čim več gledališke igre, kar mu je zares uspelo, saj so pevci oblikovali zelo verjetne, zabavne like in očitno uživajo v izvedbi. Ogledala sem si prvo reprizo opere, dan po premieri, in lahko rečem, da so bili vsi odlični, a sta vseeno najbolj izstopala predstavnika Marinke (s čudovito barvo glasu obdarjena Zala Hodnik) in Janka (Dejan Maksimilijan Vrbaničič), enako bučen aplavz sta si prislužila tudi predstavnika Vaška (zares izjemno komično nadarjen Klemen Torkar) in zapeljive Esmeralde zrelih let (v vlogi je z veliko samoironije in smisla za humor blestela Norina Radovan).

Pomemben del predstave je soustvarilo šest parov plesalcev v igrivi, lahkotni koreografiji Lukasa Zuschlaga (doma iz avstrijskega Celovca), ki je od leta 2007 solist SNG Opera in balet Ljubljana in se že več let uspešno uveljavlja tudi kot koreograf.

Vsekakor priporočam ogled, ne bo vam žal!

SNG Opera in balet Ljubljana/Narodno gledališče Morave in Šlezije (Češka republika); glasba: Bedřich Smetana, libreto: Karel Sabina, prevod: Niko Štrifof, glasbeni vodja in dirigent: David Švec, režija: Jiří Nekvasil, dramaturgija: Tatjana Ažman, scenografija: Daniel Dvořák, kostumografija: Sylva Zimula Hanáková, koreografija: Lukas Zuschlag, oblikovalec svetlobe: Andrej Hajdinjak, zasedba: Ivan Andres Arnšek/Slavko Savinšek/Darko Vidic (Krušina), Galja Gorčeva/Zdenka Gorenc/Rebeka Radovan (Ljudmila), Mojca Bitenc/Urška Breznik/Zala Hodnik (Marinka), Zoran Potočan/Darko Vidic (Miha), Mirjam Kalin/Barbara Sorč (Hata), Andrej Debevc/Klemen Torkar (Vašek), Branko Robinšak/Matej Vovk/Dejan Maksimilijan Vrbaničič (Janko), Saša Čano/Peter Martinčič (Kecal), Rusmir Redžić/Aljaž Žgavc (Cirkuški ravnatelj), Norina Radovan/Dunja Spruk/Štefica Stipančević (Esmeralda), Rok Bavčar/Robert Brezovar (Indijanec). Nastopajo: plesalci, zbor in orkester SNG Opera in balet Ljubljana.

Predstava 25. 1. 2019 v SNG Opera in balet Ljubljana

Foto Darja Štravs Tisu

Na odru

Slovenska popevka, gledališki koncert po besedilih Gregorja Strniše

V Slovenskem mladinskem gledališču so se leta 2017 odločili za precej pogumen in zares izjemen podvig. V sodelovanju s Centrom za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič iz Drage so pripravili nenavadno predstavo, v kateri poleg igralcev SMG nastopajo varovanci CUDV Draga. Naslovili so ga »Slovenska popevka – gledališki koncert po besedilih Gregorja Strniše« in ga premierno predstavili 9. novembra 2017.

Foto Nejc Saje

Rdečo nit skozi predstavo predstavljajo besedila Gregorja Strniše, ki je za Slovensko popevko v skoraj 20 letih napisal številne komercialne uspešnice (Bele ladje, Ne prižigaj luči v temi, Na Zmajskem mostu, Spominčica, Na ljubljanskem gradu, Vagabunda, Lonec brez medu, Leti, leti lastovka, Utrinek, Ko boš prišel, zmeraj prinesi mi rože ali Zemlja pleše, za katero je leta 1962 prejel nagrado za najboljšo besedilo na 1. festivalu Slovenske popevke na Bledu). A v predstavi zazvenijo tudi odlomki iz njegove poezije in dramatike; v njih je prisotna ideja »kozmične zavesti«, kot jo imenuje sam avtor – človek ni središče sveta, je le del vesoljstva; človekov svet na zemlji je le eden od svetov, ki se mu razodevajo, obstaja jih še veliko več ... Tudi predstava »Slovenska popevka«, ki ruši tabuje,

nas za 75 minut vabi v čisto drugačen svet, v katerega ponavadi nimamo dostopa, in nas zanesljivo prepriča, da res nismo center sveta, kaj šele veselja.

Poeziji Gregorja Strniše sta dala novo glasbeno podobo člana dua Silence (Boris Benko in Primož Hladnik), ki sta v svoji bogati karieri sodelovala že na številnih gledaliških, plesnih in lutkovnih projektih ter z glasbo opremila film »Slovenka«; tokrat sta se izognila žanru popevke in dala prednost elektroniki.

Režije projekta se je lotil velikokrat nagrajeni slovenski režiser Matjaž Pograjc (roj. 1967), znan po tem, da je leta 1990 ustanovil skupino BETONTANC, ki je združevala ljudi z različnimi izkušnjami iz različnih umetniških profesij, vendar s skupno ustvarjalno energijo in zaljubljenostjo v gib in gledališče. V svojem času so postali prava slovenska gledališko-plesna senzacija in prepotovali ves svet. Po režiserjevih besedah je bil Betontanc reakcija na uradno visokointelektualno in konceptualno umetnost 80. let. »Nisem antiintelektualec, borim pa se proti psevdointelektualcem, ki se kot psi valjajo v svojem lastnem verbalnem dreku,« je

nekoč izjavil Pograjc. (Tej izjavi ploskam!)

No, če se je skupina Betontanc osredotočala na fizičnost človeškega telesa in odnos telesa do elementov, ki omejujejo svobodo gibanja, je, če si lahko dovolim to primerjavo, v Slovenski popevki izhodišče ravno nasprotno – na neki način nastopajoči premagujejo fizičnost človeškega telesa, saj je telo tisto, ki omejuje njihove možnosti gibanja in izražanja na odru.

Skupaj z osmimi profesionalnimi igralci v »Slovenski popevki« namreč nastopa, poje in pleše dvanajst oseb z motnjo v duševnem in fizičnem razvoju. Režiser je vsebino predstave z velikim občutkom prilagodil njihovim zmožnostim in sposobnostim ter ubral zelo individualiziran pristop. Zahvaljujoč temu niso zgolj »vrženi na oder na ogled«, temveč je oder prostor, kjer lahko

ALICE ČOP

vsak izmed njih pred našimi očmi ustvari nekaj svojega in ob tem uživa. In ne glede na to, za kako nenavaden žanr gre, uživamo tudi gledalci, saj nas nekatere točke lahko zares prevzamejo – še posebej pevski nastop Eve Troha, recitacija Urške Gorše in čudovite, subtilne plesne kreacije Andreje Lazar ter Eve Pirnat.

Poleg njih nastopi tudi nekaj varovancev, ki na odru potrebujejo asistenco – in jim jo, na nevsiljiv način, nudijo igralci SMG. Osebnostno menim, da celo preveč nevsiljiv, saj so, razen da pojejo back vokale in skrbijo za gladek potek predstave (nekateri varovance za roko pripeljejo na oder in jih odpeljejo), preveč »v ozadju« in delujejo nekoliko odtujeno, kar še podčrta hladna, umetna scenografija Tadeje Ažman, ki naj bi asociirala estetiko Popevke iz 70. (na oder je poleg kar 14 stojal za mikrofone in kovinskih barskih stolčkov namestila umetno travo in razobesila umetne rože). Tudi kostumografija Neli Štrukelj likovno podoba predstave ne nadgrajuje – nastopajoči delujejo, kot da so se skratka zmenili, da vsak obleče nekaj črnega, primerneza za družaben večer. Uporaba neonskih, fluorescenčnih efektov v začetku predstave izzveni v prazno, saj ne sovпада z ničemer, kar sledi. Tudi (sicer zanimiva) projekcija ni povsem dosledna. Posamezne točke pa zmeraj na isti način – z recitativnimi vložki – napove Željko Hrs, kar začne kmalu dolgočasiti.

A na vse to z lahkoto pozabimo, ker nas pritegnejo nastopajoči. In čeprav njihovi nastopi v večini niso »popolnki«, gledano s strogo profesionalnega gledališkega stališča, so toliko bolj iskreni in avtentični. Tu in tam se jim zatakne, vmes kdaj spontano srečno vzklíknejo, vse to je del čara – svoja srca nosijo na dlaneh, se pred nami razkrijejo, kakršni so, z vsemi kompulzivnimi gibi, tremo, krhki. Ob tem pa izžarevajo takšno milino in čistost, da so v svoji nepopolnosti popolni. Zato ne vzbujajo nobenega usmiljenega sočutja, temveč občudovanje.

Umetnost ljudi povezuje, drži kot pribito.

Slovensko mladinsko gledališče v koprodukciji s CUDV Dolfke Boštjančič, Draga; režija: Matjaž Pograjc, glasba: Silence, oblikovanje zvoka: Silvo Zupančič, scenografija: Tadeja Ažman, kostumografija: Neli Štrukelj, koreografija: Branko Potočan, oblikovalec svetlobe: David Cvelbar, zasedba, po abecednem redu: Atifa Džaferović, Urška Gorše, Borko Horvat, Željko Hrs, Sabina Hudorovac, Nika Ivančič, Tine Jorgačevski, Klara Kastelec, Tatjana Konte, Zdravko Kosič, Andreja Lazar, Janja Majzelj, Jurica Marčec, Maruša Oblak, Ivan Peternejl, Blaž Pirman, Eva Pirnat, Peter Prokofjev, Blaž Šef, Eva Troha. V sodelovanju s strokovnimi sodelavci CUDV Draga: Dolores Turčičnik, Aleš Ravnik, Irena Stregar Remškar, Jure Čehovin, Žiga Bižal, Zdenka Virant, Vitomirka Markovič, Tea Finžgar Plavčak, Barbara Hegeduš, dr. Valerija Bužan (dir.).

Predstava 19. 11. 2018 v KD Velenje

Mestna knjižnica Šoštanj

– marec 2019

MARJETKA BLATNIK

KNJIŽNI SEJEM

ponedeljek, 4. 3. 2019, 10.00–18.00

Za vse ljubitelje starih knjig, sejem rabljenih knjig, prvi ponedeljek v mesecu. Da knjige ne bi romale na odpad, jim skušamo najti na sejm nov dom, tako ohranimo dostojanstvo starim odsluženim knjigam, ki še vedno nosijo v sebi sporočilo za vsakogar, ki si bo vzel čas zanjo in njene porumenele liste.

Poleg podarjenih knjig prodajamo tudi knjige, ki so odslužile svojo nalogo v naši knjižnici, z namenom, da najdejo pot med ljudi in tako polepšajo dan strastnim bralcem in zbirateljem.

Simbolična cena knjige je 1 €.

USTVARJALNA DELAVNICA

Izdelovanje rož iz krep papirja

ponedeljek, 4. 3., 10.00–12.00

Članice društva REVIVAS Škale – društvo za oživitve in promocijo vasi Škale so zelo večje v izdelavi rož iz krep papirja. Te spretnosti so se naučile v mladosti od svojih mater in babic, kasneje pa so svoje znanje nadgrajevale na raznih tečajih. Srečanja in delavnice jim ponujajo druženje in izmenjavo izkušenj, društvo pa priložnost, da prispeva k ohranitvi dela dediščine.

Pridružite se jim na brezplačni ustvarjalni delavnici.

RAZSTAVA

Ustvarjeno doma 2018: razstava tiskovin in zgoščenk iz občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki iz leta 2018

Na tradicionalni pregledni razstavi tiskovin in zgoščenk, ki so jih izdali avtorji in založbe iz Šaleške doline, bodo predstavljene knjige, časopisi, glasbeni in video posnetki, ki so izšli leta 2018. Razstavo je pripravil Silvo Grmovšek.

ZLATE HRUŠKE

Po mnenju uredniškega odbora, ki vsako leto pripravlja Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, se tiste knjige, ki po vsebini in izvedbi izstopajo, uvrstijo med odlične izdaje leta in pridobijo pravico do znaka Zlata hruška. Zlata hruška je znak kakovosti otroških in mladinskih knjig. Vse knjige na razstavi bodo na izposojlo.

RAZSTAVA NA OTROŠKEM ODDELKU

Pomladna pravljica

Na otroškem oddelku bomo pripravili pravljice, ki govorijo o naravi in živalih pomladi. Vse knjige si bodo otroci lahko izposodili.

POMLAD V VRTCU

V Vrtcu Šoštanj, enota Biba so težko dočakali pomlad, zato so se z velikim veseljem lotili ustvarjanja, s katerim so pomlad priklicali in pri tem zelo uživali.

GLASBENI VEČER

Matjaž Ograjenšek: Podarjeno s pesmijo

torek, 5. 3. 2019, ob 18.30

Glasbeni večer znanih slovenskih in tujih ljubezenskih pesmi. Večer s pesmimi bo podarjen predvsem nežnejšemu spolu ob njihovem prazniku in tudi vsem ostalim, ki imajo radi to glasbo.

POTOPIS

Dejan Tonkli: Kolumbija

torek, 12. 3., ob 18.30

Stopili bomo v nasilno preteklost in se sprehodili po sedanosti, ki jo še vedno vodijo in predejo karteli iz preteklosti. Glavni izvozni produkt Kolumbije je še vedno kokain. Pablo Emilio Eskobar je zgradil globoke temelje, lovke kartelov pa segajo daleč po svetu.

DOMOZNANSKI VEČER

Basist in njegova zgodba o potopljeni vasi

torek, 26. 3., ob 18.30

Predvajali bomo dokumentarni film, ki govori o usodi zadnjega kmeta, Basista iz vasi Družmirje, ki se je zaradi izkoriščanja premoga s polji vred pogreznila v jezero.

Film je nastal v režiji in po scenariju Toma Čonkaša in Damijana Kljajiča ter v produkciji Studia Mozaik. Film je prejel prvo nagrado na 2. Festivalu neodvisnega filma in videa Slovenije leta 1997 med dokumentarnimi filmi in je bil večkrat predvajan na RTV Slovenija. Prvič pa je bil predstavljen 26. septembra 1997 v kulturnem domu Šoštanj.

Po ogledu filma sledi predstavitev Rajka Zaleznika o prostoru, na katerem sta nekoč stala cerkev sv. Mihaela v Družmirju in Slomškov dom, ki se je po drugi svetovni vojni preimenoval v Dom svobode.

URA PRAVLJIC

četrtek, 7. 3., 17.00–17.45

Ura pravljic je namenjena otrokom, starejšim od treh let, ki na pravljicah lahko ostanejo brez spremstva staršev.

četrtek, 14. 3., 17.00–17.45

Ura pravljic je namenjena otrokom, starejšim od treh let, ki na pravljicah lahko ostanejo brez spremstva staršev. Z vami bo Marjetka Blatnik.

PRAVLJIČNA JOGA

četrtek, 21. 3., ob 17.00

Ob poslušanju zgodbe bomo otroke popeljali v svet jogijskih položajev (asan). Postali bodo lahko hrabri junaki, pogumni levi, zviti krokodili, lahkotni vetrovi ali pa prikupni kraljeviči in princeske.

Pravljica joga je namenjena otrokom, starejšim od treh let, ki na pravljicah lahko ostanejo brez spremstva staršev. Z vami bo Nina Časl.

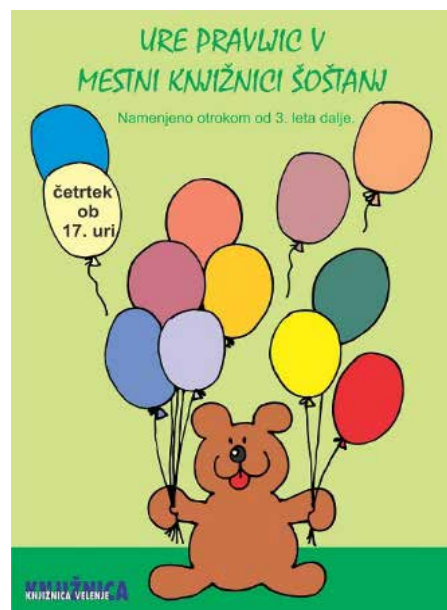
PRAVLJIČNA MEDITACIJA ZA OTROKE Z JANJO IN MEDVEDKOM TAPKOM

četrtek, 28. 3., ob 17.00

Sproščanje s pravljico meditacijo in tapkanje, pri katerem se bodo otroci »polnili« s pozitivno in ustvarjalno energijo. Otroci se zelo hitro odzovejo na tapkanje, kadar pri tapkanju uporabimo medvedka ali kako drugo igračko. Na ta način otroci prenesejo vse svoje težave na igračko in se lažje znebijo težav, ki jih imajo.

Ura pravljic je namenjena otrokom, starejšim od treh let, ki na pravljicah lahko ostanejo brez spremstva staršev. Z vami bo Janja Rednjak.

p.s. (foto priloga dogodkom je na zadnji strani)

**REVIJA ZA KULTURNA
IN DRUGA VPRAŠANJA
OBČINE ŠOŠTANJ IN ŠIRŠE**

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj,
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj,
zanj Kajetan Čop, direktor.
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Jože Volk

Vodenje redakcije

mag. Milojka B. Komprej

Jezikovni pregled

Jože Volk

Oblikovanje, prelom strani

Media Center, Marko Gorjup s. p.

Tisk

Grafika Gracer d. o. o.

Naklada

600 izvodov

Kritične pripombe na vsebino ali obliko

Lista bodo dosegle svoj namen
le, če jih boste posredovali s kratkim
sporočilom na e-naslov
list.revija@gmail.com.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke
za **LIST št. 3/2019** pošljete najkasneje
do 15. marca 2019 na elektronski
naslov **list.revija@gmail.com.**

Foto naslovnice – Goran Petrašević